

Prima etapă a luptei antif feudale, înainte de revoluția din 1848, a condiționat „caracterul general progresist al romantismului românesc” (p. 14). Afirmatia este ilustrată cu versurile patriotice ale lui Iancu Văcărescu, Dimitrie Bolintineanu, Andrei Mureșanu, Cezar Bolliac, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, cu scrierile înflăcărate ale lui Alecu Russo și Nicolae Bălcescu, cu trezirea interesului pentru trecutul glorios al poporului, pentru creația populară în care vibra elanul romantic de luptă împotriva asupritorilor (de ex. *Visul lui Tudor Vladimirescu* sau *Cîntecul pandurilor la 1821*). G. Călinescu, notează autorul, amintește pe bună dreptate, printre fondatorii romantismului românesc, pe Tudor Vladimirescu, ca autor de scrisori și proclamații.

Legătura activă a romantismului românesc cu lupta antif feudală ce reunea eforturile țărănimii și burgheziei ascendente a determinat atît conținutul ideatic, cît și esența estetică a poeziei romantice. În această etapă, romantismului românesc nu-i sînt proprii sentimentul alienării, singurătatea mîndră, opoziția individului față de societate, ci, dimpotrivă, el se caracterizează prin chemări către popor și în numele poporului. Poezia nu poartă pecetea dezacordului tragic dintre aspirațiile individului și imposibilitatea împlinirii lor în realitate, nu este contaminată, ca în Occident, de „boala secolului” provocată de prăbușirea unor idoli și idealuri în care o întregă generație crezuse cu atîta ardoare.

După partea introductivă, capitolul al II-lea al lucrării începe expunerea vieții și operei lui M. Eminescu, urmărind cu fiecare nou capitol momentele, etapele semnificative în evoluția poeziei, stilisticii și concepției romantice a poetului. Creația este încadrată firesc în epocă. Revoluția din 1848 fusese înăbușită. Aspirațiile au rămas ciuntite. Triada idealizată a revoluției burgheze : libertate, egalitate, fraternitate, ce părusse un panaceu pentru toate raclele sociale, a devenit un obiect de vînzare-cumpărare, o marfă pe piața națională și internațională a capitalismului.

În acest condiții, creația lui Eminescu a reflectat caracterul antiuman și antipopular al acestei orînduiri, satirizînd-o violent, idealizînd trecutul și exprimînd speranța romantică în vremurile viitoare.

În primele sale încercări poetice (1866—1869) Eminescu apare un continuator direct al poeziei romantice din prima jumătate a sec. al XIX-lea, ca un romantic-patriot. (*La mormîntul lui Aron Pumnul, La Heliade, Din străinătate ș.a.*) Autorul dă o înaltă apreciere poeziei *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*, căreia îi atribuie un caracter abstract-romantic și totodată programatic, considerînd-o în creația lui Eminescu și chiar în lirica universală „o chintesență a sentimentului patriotic”. Analizînd poezia „*Junii corupți*”, I. A. Koževnikov polemizează cu C. Popovici, care, destrămînd unitatea romantică a operei, susține că poetul dă o caracterizare pur realistă sau chiar naturalistă a tinerilor declasați (în articolul său *Analiza literară a poeziei „Junii corupți” de M. Eminescu* publicat în „*Limbă și literatură moldovenească*”, Chișinău, 1958, n. 2, 59, precum și în autoreferatul disertației *Social'nyje motivy v poezii Michaila Eminesku*, Chișinău, 1961, p. 7).

Zeificarea romantică a lui Horia în poezia cu același nume, traducerea din Fr. Schiller (*Ector și Andromache, Resignațiune*) sau prelucrarea creatoare, mai puțin mistică, a unor motive din lirica poetului romantic german (de ex. *Speranța*), primele poezii închinete dragostei pure: *De-aș avea; O călărire*